

Rett hund til rett eier

Å velge hunderase er som å velge sko – den bør passe deg og ditt behov.

Tekst: Birte Hegerlund Runde **Foto:** Stein Harald Øigård og Tømm W. Christiansen

Valg av hunderase kan være ganske vanskelig for den uerfarne. Og hvert år blir det flere og flere raser å velge mellom. Noen familier planlegger å gi hund i julegave til familien. Da er det en del spørsmål du bør stille seg, før du gjør det endelige valget.

Utseende må ikke avgjøre. – Hver rase er opprinnelig avlet frem for et spesielt formål, og bør få utløp for disse instinktene for å ha det bra. Så ikke velg rase kun etter utseende, råder veterinær Solveig Knagenhjelm.

Noen har jakt som interesse. Da vil type jakt avgjøre hvilken rase som kan brukes.

– Hvis man er en uerfaren hundeeier, er visse jakthunderaser lettere å trene enn andre. Eksempelvis så er engelsk setter eller pointer ypperlige valg hvis det er rypejakt man har lyst å drive med. De er meget lettrente. Driver man med storviltjakt er nok strihåret dachshund og elghund gode valg, fremholder Solveig.

I storviltjakt er det ofte brukt hal-

sende hunder som bjeffer for å holde viltet i ro, eller mens de er på sporet. Disse har en lavere terskel for å bjeffe og lage lyd – noe som også kan komme frem i hverdagen.

– Mange jakthunder er avlet frem for å gå langt fra fører for å finne vilt, og velger du en slik hund, er det ikke sikkert du kan ha den løs over alt. Du skaffer deg dermed en god del jobb med å trene den til å holde seg til deg ute i skogen. Jaktseongen er også bare et begrenset tidsrom i året, og man skal leve med hunden sin året gjennom, presiserer Solveig.

«Gjeter» syklist. Er man interessert å bruke hunden til noe brukshundtrening, slik som hurtighet, lydighet eller spor, er det en rekke type hunderaser som egner seg. Noen mer krevende enn andre. De som er ivrige på hurtighet, velger ofte fårehundraser som border collie og tervuri.

– Den uerfarne hundeeieren kan bli lett imponert over hvor intelligente og lydige disse hundene er, men er ofte ikke klar over hvor mye trening som ligger bak. Hvis slike raser ikke får det de trenger av mosjon og hjernetrim, finner de fort på egne arbeidsoppgaver som ikke er forenlig med en hyggelig familiehund. Fårehunder kan finne på å «gjete» folk som er på sykkel tur ved å nappe dem etter beinet, forteller Solveig.

Har man lyst på en familiehund som kun skal brukes til vanlige spaserturer, er det mange hunderaser som er kjent for å ha rolig gemytt, og som ikke krever altfor mye mosjon.

– De mindre og lettere hunderasene

Bichon friséhunden egner seg veldig som familiehund siden den har veldig godt gemytt, er le

som for eksempel bichon frisé, spanielrasene, puddel og terrierrasene. Et annet populært valg for familier er retrievere slik som flatcoat, labrador og golden. De har som oftest godt gemytt, men er ganske energiske. De er avlet for jakt, og liker å løpe og svømme. De er relativt lettrente og passer også veldig bra til brukshundtrening. Så hvis man er på utkikk etter en hund som fungerer med barn, men som også som er med på løpe – og sykkel turer, så er en retriever et godt valg, hevder dyrlagen.

Størrelsen teller. Størrelse har mye å si for hvor mye arbeid du vil få med hunden. Hvis en stor hund hopper på en person er det verre enn om en liten hund gjør det, og om en stor hund trekker i båndet kommer det

til å kjennes mer enn om en liten hund gjør det. Fôrutgifter, utstyr, og veterinærutgifter er også en del dyrere for en stor hund kontra en liten en.

Pelsstell er også noe du må ta hensyn til. En langhåret rase vil kreve mer stell enn korthåret rase. Den vil også dra mer skitt inni huset. Mange raser er også hevdet å være hypoallergene og dermed velegnet for allergikere. Har man barn, bør en også ta hensyn til gemyttet hos hunden. Det kan være lurt å kjøpe seg en hundebok hvor de vanligste hundetypene er beskrevet. Her kan man få en del informasjon og danne seg et bilde av hva man har å velge mellom.

Når man vet hvilken rase en vil ha, er det en god idé å ta kontakt med informasjonsavdelingen hos

tt å dressere og krever ikke så mye mosjon. Linda og Mona Haukland har valpene sine til sjekk hos dyrlegene.

Norsk Kennel Klub. Der vil man få informasjon og telefonnummer til nøkkelpersoner i de aktuelle raseklubbene. De vil hjelpe deg til å finne de beste oppdrettere som avler på hunder som passer dine kriterier.

Tispe er mykere i gemyttet. – Hvordan vet en om en bør en velge tispe eller hannhund? – Tisper blir som regel mindre av størrelse enn hannene, og er vanligvis også mykere i gemyttet. En hann kan iblant ha problemer med å omgås andre hannhunder, mens tisper oftere fungerer sammen med både tisper og hanner, sier Solvejg. Hun råder hundekjøpere til å møte både mor og far til valpene for å se på gemyttet og helsestatusen. – Valpene får ofte de samme egenskapene som foreldrene, så er moren engstelig kommer også valpene mest sannsynlig til å være litt forsiktige, sier dyrlegen. Oppdretteren vil hjelpe deg til å velge ut

den som passer dere best fra et visst kull, da de kan se forskjell på adferden til valpene allerede veldig tidlig. I et kull vil du alltid ha noen som er mer frempå, og noen som er mer sjenert.

– En tommelfingerregel er at valpen som ligger «midt imellom» er som oftest et godt valg, sier Solvejg.

Men det er etter at alle valg er gjort og valpen er kommet i hus, at den viktigste jobben begynner. Dressuren.

KONTAKT OSS

Har du dyrespørsmål du ønsker å få svar på i denne spalten eller bilder av deg og kjæledyret ditt, skriv til dyrlegene@agderposten.no Husk navn både på kjæledyret og deg!

Rhodesian ridgeback tispene Mea er en allround type som kan fungere fint som familiehud, men krever en erfaren eier som er en god leder.

Siv Svendsen og Elin Sjøisdal ved Amokk anbefaler alle valpeiere å gå på kurs i hundehold. Her med de to border colliehundene Kry og Spike.

Vorster hannhunden Shino er en god brukshund til både jakt (fugler), og elsker å løpe og trekke. De er noe strige, så jegeren bør være erfaren.